

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Directo-||rvm Exercitio-||rvm Spriritva-||livm P. N.|| Ignatii

Acquaviva, Claudio

Ingolstadii, 1592

VD16 A 125

Capvt XV. De electione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60966](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60966)

ditatio, quæ fit media nocte, & retineri
aliæ quatuor horæ.

Potest etiam in hac hebdomada, &
sequentibus, post absolutas meditationes,
reliquo tempore legi aliquis liber, sed
eiusmodi, qui pietatem potius nutriat,
quam intellectum nouitatibus exerce-
at, vt sunt aliqua ex operibus S. Bernar-
di, vel Gerson de imitatione Christi,
vel Granata. Si vero liber hic contine-
ret aliquem tractatum de Christi my-
steriis, non expediret, vt ea legerentur,
de quibus postea faciendæ sunt medita-
tiones, sed de quibus iam factæ sunt, vel
quæ eo die sunt faciendæ.

Quod attinet ad visitandum eum,
qui exercetur, semel saltem esset visi-
tandus in die, excepto tempore electio-
nis, quo tempore solent incidere fre-
quentiores desolatiões & perplexitates,
quæ crebriorem visitationem requirunt.

De electione.

CAPVT XV.

IN OMNIBVS exercitiis nullus est
difficilior locus, aut qui maiorē dex-
teritatem, & discretionem spiritualem
requi-

requirat, quam electionis, quoniam hoc tempus expositum est diuersis motibus animi, & sæpe etiam erroribus, cum homo non solum à malo vincatur, sed plerunque etiam boni, & recti imagine fallatur.

IN HAC ERGO materia illud ante omnia intelligendum videtur, & ante oculos tenendum, quanti referat eligere statum vitæ. Nam si homo, vt rationalis, debet omnibus suis actionibus ponere finem congruentem rationi, Christianus autem debet omnia opera sua dirigere ad finem supernaturalem: si hæc ergo in singulis actibus fieri debent, quanto magis in capiendo statu, ex quo scilicet consequuntur fere omnia opera vitæ nostræ, ita vt si finis ipsius status sit vitiosus, ea etiam quæ ad finem consequuntur, oporteat esse vitiosa. Deinde, vt in corpore animantis plura sunt membra, neque omnia membra sunt oculus, aut omnia pedes, vt ait S. Paulus: ita in hoc corpore Ecclesiæ oportet esse varios gradus, & status. Huius autem diuisionis, & partitionis auctor est Spiritus sanctus, ad quæ perti-

pertinet singulis suum locum tribuere. Vnde Apostolus eodē loco: diuisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus, & diuisiones ministeriorū sunt, idem autem dominus, & diuisiones operationum, idem vero Deus, qui operatur omnia in omnibus. Ex quo constat, vt famuli à suo domino suo quisque operari ac muneri destinantur; sic homines à Deo; ac proinde non debere hominem impedire in se ipso id, quod Deus in eo, & de eo agere vult, sed oportere vt ei fideliter seruiat in quacunque re eius maiestas voluerit. Accedit etiam propria vtilitas, eaque magna, quoniam pertinet ad salutem æternam. Nam et si Deus nemini negat auxilium necessarium ad salutem, tamen non est dubium, quin iis multo abundantius gratiam suam, & lumen atque opem communiceat, qui non se in aliquem vitæ statum ex libito suo intruserunt, sed eum elegerunt, quem præmissa diligentis consideratione putarunt esse iuxta diuinum beneplacitum. Denique si nos in tanta re nostro iudicio, ac placito gubernare velimus, facile in maximos & maxi-

maxime perniciosos errores incidemus: si vero Dei voluntatem executi fuerimus, ille vt Pater, & creator noster, nihil de nobis statuet, quod nobis vtile, & salutare non sit, immo vero etiam aptum, & accommodatum nobis, quoniam ipse noscitur figmentum nostrum.

Hæc igitur & alia in hanc sententiam non solum Instructori vtilia erunt, vt in hoc negotio magnum studium adhibeat, sed multo magis ei, qui facit exercitia, vt videat quo animo aggredi debeat rem adeo necessariam.

IGITUR, vt in hoc tractando aliquis ordo seruetur, primò dicemus quales esse debeant, qui ad electionem admittuntur. secundò quales ij qui eos dirigunt. tertio quæ sint res, de quibus est electio. quarto quæ in ea regulæ seruandæ. quinto quis sit ordo, & praxis electionis faciendæ.

CIRCA PRIMVM, apertum est nõ omnes esse admittendos ad electiouem status. Qui enim iam tenent statum determinatum, vt coniugati aut religiosi, non debent de hoc agere, sed tantum

tum iuuari debent, vt in suo quisque statu ad perfectionem tendat pro mensura gratiæ, quam ei Dominus Deus cōcedat. Qui autem adhuc statum non habent, non tamen omnibus indifferenter dari debet electio, vt habetur in septima parte Const. c. 4. lit. F. vbi dicitur quod non nisi paucis, iisque huiusmodi, vt ex eorum profectu nō vulgaris ad Dei gloriam fructus speretur. Igitur, qui vel incapaces essent huius perfectionis, aut quos constet habere passiones quasdam indomitas, aut malos habitus, qui videantur incorrigibiles, non essent admittendi, nisi tam certa signa essent peculiaris cuiusdam gratiæ, vt hæc omnia suppleret.

Secundo præter naturam, & mores aptos, requiritur etiam, vt ille cui datur electio, eam ipse desideret, & petat. Et hoc omnino necessarium est, & nullo modo alioquin dari debet, multo autem minus ingeri & obtrudi non cupienti. Nam præterquam quod qui sic affectus est, omnia quæ ei dicentur, cum suspitione accipiet, & ideo iis iuuari nō poterit, est etiam ea causa, quod in electione

ctione faciendæ multæ & magnæ incidunt difficultates, etiam cum voluntas bona, & feruens est; quare multo erunt maiores, cum voluntas languet, & ideo nunquam eas superare poterit.

Tertio valde expedit, vt qui ingreditur electionem, studeat esse liber ab omni affectu inordinato, & plane ad omnia indifferens, ad hoc vero vnum inclinatus, vt sanctum Dei beneplacitum sequatur, quodcumq; illud esse cognouerit. Quare si cerneretur eum nimis propendere ad diuitias, minus autem ad paupertatem, non esset bene dispositus, nec sperandus esset bonus exitus in electione. Ille enim affectus auersus à via perfectiori, & ad imperfectiorem conuersus, intellectum traheret ad excogitandas rationes tali affectui consentaneas. Ac cum, vt dici solet, quicquid recipitur, recipiatur ad modum recipientis, facile fieret vt existimaret illam esse Dei voluntatem, quæ est ipsius voluntas. Oportet igitur vt perueniat ad tertium gradum humilitatis, qui ponitur in libro exercitiorum, aut saltem ad secundum, cui comparando seruiunt.

unt meditationes de vexillis, & de tribus classibus & aliæ, de quibus infra dicetur, & ideo esset in iis meditationibus diutius retinendus, vt paulatim disponatur, ad hoc æquilibrium animi, partim conando propria diligentia, partim id à Deo petendo feruentibus orationibus. Quod ad si hanc resignationem & indifferentiam non peruenerit, tota tractatio de modo eligendi relinquenda est, & tunc si ita expedire videbitur, procedendum in reliquis exercitiis faciendis, vt si fieri potest, per ea ad maiorem maturitatem perducatur, vel post breue tempus finis eis imponendus.

Quarto, omnium optima est illa dispositio, vt non modo non magis propendeat ad terrena retinenda, sed quoad fieri potest, voluntatem suam semper inflectere conetur ad id quod perfectius est. Nam licet re ipsa non id electurus sit, quia fortasse Deus non eum vocet ad talem statum, tamen nihil ei nocebit, immo plurimum proderit tale desiderium; ac proinde in his exercitiis semper proponitur via perfectior, tamquam magis optanda, & à Deo petenda.

tenda. In quo valde notanda est sententia quædam P. N. Ignatij, quæ inuenta est in quodam eius scripto, vbi ita ait, debere Instructorem ita disponere eum, qui est in exercitiis, vt omnino resignatus sit, tam ad consilia sequenda, quàm ad præcepta, immo vero quantum in ipso est, magis inclinatus sit ad consilia, si id maius Dei obsequium fuerit: & addit, maiora vtique signa requiri ad statuendum quòd ea sit Dei voluntas, vt quis in eo statu maneat, in quo satis sit seruare præcepta, quàm vt viam consiliorum ingrediatur; quia Dominus tam aperte ad consilia exhortatus est, at vero in illo statu magna ostendit esse pericula.

Vltima est ea dispositio, quam idem P. Ignatius eodem loco præcipit, nempe vt qui facit electionem, colligat se totum intra se, & toto tempore quo durat hæc deliberatio, claudat sensus, claudat animum omnibus aliis rebus, nihilque velit videre, aut audire quod non de sursum sit. Quibus verbis duo indicantur, primum, vt anima non sinat se distrahi ad alias cogitationes, sed hoc

vnum.

vnum agat, & huic vni intenta fit, cæteris omnibus negotiis à se reiectis. Altèrum est, vt in hac deliberatione non admittat rationes, quæ non sint è cœlo, id est nullas admittat, quæ sapiât carnem & sanguinem, aut aliquid humanum ac terrenum, quia omnia manare debent ex vno illo principio, quod est desiderium gloriæ Dei, & exequendi eius voluntatè. hic enim est verus ille sumptus ad ædificandam turrin, de qua est in Euangelio, & hoc magnam animæ fiduciam affert, quòd Deus non finet eam decipi, quia cum eum in toto corde, & in veritate quærat, nunquam se Deus ab ea auertet, cuius scilicet tanta est bonitas, & amor in suam creaturam, vt etiam occurrat sæpe non quærentibus. Quod licet ita sit, & ea sit perfecta electio, ad quam solius Dei amor impellit, tamen si præcipuus quidem esset amor Dei, sed præter illum aliquid etiam accederet quod eodem inclinaret, modo non repugnans Dei legi, ac voluntati, & ex sua natura bonum, vtputa consolatio propria, & quies spiritualis, ratio valetudinis, aut aliquid eiusmodi, non
pro-

propterea improbāda esset electio. Hæc
tamē oporteret semper minus esse præ-
cipua, & minus præcipue mouere, &
hæc ipsa ad Dei amorem referri.

CIRCA SECUNDVM, officium eius,
qui tradit exercitia in hoc particulari
negocio, est cooperari motioni diuinæ,
eamque non præire, sed sequi, & ad hoc
disponere animam eius qui facit exer-
citia, remouendo impedimenta, nempe
errores, dolos, affectiones, atque incli-
nationes inordinatas. Non debet eum
mouere vel ad vnam, vel ad aliam par-
tem, vt dicitur in 15. annot. ex priorib.
Etsi enim ex natura sua licitum est, ac
meritorium etiam hortari ad perfe-
ctiora, tamen vt eiusmodi deliberatio-
nes solidius fiant, & sine vlla humana
persuasione, multo melius est permit-
tere, vt solus Deus cum sua Creatura
tractet, nec aliquis tertius intercedat; &
hoc maxime in exercitiis, vbi se anima
ad hoc ipsum disponit. Ratio huius est,
quia electio tantæ rei, vt est status vitæ,
non debet niti persuasione, aut indu-
ctione humana, sed sola Dei voluntate
alioqui metuendum esset illud, quod

E

Domi.

Dominus dixit, Omnis plantatio, quam non plantauit Pater meus cœlestis, eradicabitur. Et cum in eiusmodi viâ per se ardua, & deinde Dæmonum inuidiæ exposita, sine dubio secuturæ sint multæ tentationes, ac difficultates, non potest vllum auxilium, ac subleuatio expectari ab homine qui nos induxit, nisi leuemus oculos nostros in cœlum, & dicere possimus; Dominus solus Dux meus fuit, quoniam iuxta Apostolum sperandum est, eum qui dedit velle, daturum etiam perficere, & confirmaturum vsque in finem. Ex quo colligitur, eum qui dirigit in hac electione, debere ipsum quoque suo modo indifferenter esse, vt fideliter peragat opus, quod ei commissum, & creditum est, idque tantum respiciat & cupiat, vt Dei voluntas, & beneplacitum compleatur, nihil apponens de suo spiritu proprio. hoc enim est immittere falcem in messem Dei, & præterea posset aliquando præbere materiam tentationum exercitanti, quia maneret semper aperta dæmoni hæc porta, suggerendi quod hominis instinctu ad religionē inductus esset.

Per-

Peruadeat autem sibi illud tutum fore, ac sine periculo, quod indagauerit iuxta regulas sanæ electionis. Tantum diligens fit in subleuando, ac dirigendo quem Dominus eius curæ ac fidei commisit. Vigilet in detegendis fraudibus, & paralogismis Dæmonis, quoniam ex falsis principiis, qualia ille suggeret, sequetur non nisi falsa conclusio. Animaduertat etiam contingere sæpe, ut quis ingrediatur in electionem cum optima dispositione, & tamen in ipso articulo eligendi insurgat in ipso aliquis sinister affectus, qui omnia perturbet, & suffocet bonum semen, & ideo cautus sit, & industrius ad hæc omnia tum prouidenda, tum præcauenda.

CIRCA TERTIVM, illud certum est, rem omnem, quæ sub electionem cadat, oportere esse bonam, siue sit negotium aliquod particulare, siue status totius vitæ. Electio autem status versatur circa duo, sit ne manendum in præceptis, an progrediendum ad consilia: si consilia sequenda, num in Religione, an extra eam: Quanquam enim vix iam extra religionem seruari possunt, tamē

potest esse talis natura, ut non sit valde idonea ad communitatem vitæ, & obedientiam, & tamen possit seruare paupertatem & castitatem. Tertio, si in Religione, restat etiam in particulari quis ordo eligendus, quia alios vocat Dominus ad maiorem solitudinem, alios ad iuuandos proximos, & ipsa naturalis complexio vel corporis, vel etiam animæ alia alij instituto aptior est. Quarto, electa peculiari religione, deliberatur etiam de tempore, & de modo id exequendi.

In eligenda hac autem vel illa religione, cauendum est; primo, ne eligatur aliqua iam corrupta, vel in qua non vigeat obseruantia. secundo, inter illas ipsas in quibus viget obseruantia, præferenda est ea, cuius institutum sit perfectius, in quo diiudicando est optima doctrina sancti Thomæ 2. 2. quæst. 188. art. 6. & habenda est maxime ratio personæ, non solum iuxta vires & propensionem, sed etiam iuxta dotes, & talenta, quæ habet propter maius Dei obsequium. In tempore autem exequendi diuinam vocationem est interdum peculiar-

culiaris difficultas, quoniam in his quæ repugnant sensui, solet humana infirmitas procrastinari quantum potest, & causas morarum innectere, seque ipsam decipere, quærendo rationes differendi. Quare optimum est, hanc ipsam difficultatem profligare in exercitiis, & cogitare quod ait sanctus Ambrosius, Nescit tardè molimina Spiritus sancti gratia. Imitanda est etiam promptitudo Apostolorum relictis statim retibus, & patre: valetque illa ratio, Si aliquando, cur non modo? & si non modo, fortasse nunquam. Nunc enim recens est Dei motio, & eius auxilium, postea vero facile fieri potest, & fit quotidie, ut refrigescat hic spiritus, & sic multo difficilius erit resistere pugne carnis, & diaboli. Et hæc de electione consiliorum.

Si quis vero eligat seruare præcepta, restat adhuc consultandum, in quo statu, aut in qua ratione viuendi ea seruet, quæ singula discutienda sunt, ut eo melius, & cum maiori luce vita instituat.

Denique in aliis particularibus negociis,

gotiis, vt in suscipienda aliqua re, vel non suscipienda, vtendum est his iisdem regulis, sumendo scilicet eam partem ipsarum quæ sufficit, pro qualitate rei. Modus autem, seu regula etiam in his omnibus particularibus actionibus, est omnia metiri ex Dei honore, nullo habito respectu ad proprias commoditates, maxime temporales, vt intentio semper in Deum recta sit, nec inflectatur ob aliquid terrenum.

CIRCA QUARTVM, declaranda sunt tantum tria tempora electionis faciendæ, quæ habentur in libro Exercitiorum: nam his bene cognitis, nihil ferè aliud desiderari posse videtur.

Sed de primo modo pauca sunt dicenda, cum scilicet adeo clare constat de Dei voluntate, vt ne dubitari quidem de ea possit, pro cuius exemplo ponitur vocatio Matthæi, & Pauli. Et quamuis iam non contingant eiusmodi vocationes ita miraculosæ, tamen & legimus, & videmus quasdam, quæ quodammodo ad eas videntur accedere tanta claritate, & satisfactione spiritus, tamq; certa illustratione diuinę voluntatis,

tatis, vt ne in has quidem videatur cadere posse dubitatio. Sed hic modus nimis extraordinarius est, nec cadit sub regulam: & ideo nec à Deo petendus, aut expectandus est, & ob hanc etiam causam, cum tam rarus sit, non multum est in eo insistendum, & tantum obiter declarandus ei qui facit exercitia.

Secundus igitur modus est magis ordinarius per inspirationes, & motiones internas in voluntate, easque tam efficaces, vt sine vlllo intellectus discursu, aut fere nullo, voluntas feratur ad Dei seruitutem, & ad perfectionem.

Tertius modus procedit per viam intellectus, nempe ratiocinãdo, & ponderando rationes pro vna, & pro altera parte, & demum eligendo id, quod omnibus perpensis melius iudicatur. Itaque etiamsi hæ duæ potentix animæ ita coniunctæ sint, vt vna sine altera in eligendo operari non possit, est tamen hæc differentia, quòd in priori modo voluntas præcedit, intellectus vero sequitur, & ab ea trahitur sine vlllo suo discursu, aut cunctatione, in posteriori autem præcedit intellectus ipse,

tamque multas rationes voluntati proponit, vt eam extimulet, & impellat in eam partem, quam iudicat meliorem. Et quidem hoc supposito, quod motio illa fit immediate à Deo, sine dubio hic modus excellentior est, & altior, quia etiam Aristoteles, vt refert S. Thom. ita ait, illis qui mouentur secundum instinctum diuinum, non expedire consiliari secundum rationem humanam, quia mouentur à meliori principio, quam sit humana ratio. Sed posterior via nempe per ratiocinationem, & discursum, est securior & tutior.

Pro notitia aut prioris declarandum est exercēti se, quid sit cōsolatio & quid desolatio, de qua vtraq; agitur in tertia, & quarta regula discernēdi spiritus. Hęc autem consolatio non est habitus, sed veluti spiritualis passio data supernaturaliter, cuius natura est, vt dum præsens est, facile exercentur actus virtutis, immo cum delectatione & gustu, & cū inflammatione affectus: contra vero facit, vt opera carnis desipiant, & insuaui videantur. Eius partes, vel modi varij sunt, vt pax, & quies quædam interior,

terior, gaudium spirituale, lumen, & clarior cognitio rerum diuinarum, lacrymæ, mentis eleuatio in Deum, spes in Deo fixa, sensus rerum æternarum, conuersio ad cœlestia, calor sancti amoris, & si qui sunt similes alij effectus, vel affectus, qui sunt omnes à spiritu bono. Desolatio contra est tristitia, perturbatio animi, spes in rebus, vel personis humanis, amor rerum inferiorum, ariditas, depressio, & euagatio mentis in res huius mundi, quæ sunt omnia à spiritu malo.

Hoc igitur posito, ad cognoscendum vtra ex duabus partibus, de quibus cōsultatur, magis placeat Deo, debet homo in se ipso notare, & animaduertere, quando sentit consolationem, ad quam partem eum inclinet consolatio, & tranquillitas animæ, & cōtra desolatio, cum eam sentit, ad quam partem eum magis inclinet. Et cum his temporibus contrariis videat se moueri ad contrarios effectus, debet pro certo habere, nasci id ex principiis contrariis. Proprium enim est spiritus mali, inuadere animã tempore desolationis, eamque obrue-

re pusillanimitate, & tristitia, & torpore; contra vero proprium est boni spiritus, afferre animæ lætitiā, & tempore lætitiæ cum ea tractare, & in eam influere. Vterque enim dat ex eo quod habet, & quo abundat, vt constat ex regulis discretionis spirituum, præsertim quæ huic secundæ hebdomadæ conueniunt, quæ valde opportunæ sunt hoc tempore & sine illis ferè ambulabitur in tenebris. Est etiam alter modus, & praxis huius rei, quam ponit P. N. Ignatius illa similitudine eius qui præsentat Principi suo genus aliquod cibi, vt exploret quàm ei arrideat. Sic anima cum profunda humilitate, & feruenti amore, ac desiderio gratificandi Deo, offerat ei diuersis temporibus modo vnam modo alteram rem, obseruans quænam ex illis à Deo magis accipiatur, & admittatur, dicens semper, Domine quid me vis facere? Quod non solum ore, aut leuiori mentis affectu, sed toto corde, & multis cordibus, si tot haberet, ei dicendum, & sentiendum est.

Porro inter alia indicia diuinæ voluntatis

Iuniorum vocantis ad statum perfectiorem, illud est optimum, si anima sentit sibi promitti tantum pecuniæ spiritualis, quantum necesse sit ad ædificandam hanc turrim Euangelicæ perfectionis, id est si sentit labores huius vitæ, qui aliis ita graues videntur, & ipsimet antea ita videri solebant, nunc leniores, & faciliores reddi, sic, vt voluntaria paupertas, vel abnegatio propriæ voluntatis, vel castitatis obseruantia, & reliquarum virtutum exercitatio, iam non adeo grauis ei videatur, vt de se ipso scribit S. August. in libris Confess. Secundum est indicium, si hæc cogitationes pergunt semper mouere ad bonum. Satanas enim licet ab initio dissimulet, in progressu tamen non potest diu se celare, quin incipiat deprimere suum venenum. Denique de eiusmodi signis boni, vel mali spiritus, optime, & valde dilucide agitur in regulis discretionis spirituum posterioribus lib. Exercitiorum, agit etiam Gerson in libro de probatione spirituum, & Bonauentura de processu relig. capite 18.

Atque hæc hæctenus de secundo modo electionis : in quo si ita constet de diuina voluntate, vt anima planè confirmetur, & stabiliatur, nec desideret maiorem certitudinem, potest hic conuiescere; sin vero non sufficiat, poterit progredi ad tertium modū. Hic autem bipertitus est; nam in prima parte sunt sex illa puncta, in secunda quatuor. Si ergo in priori non fiat electio, veniendum est ad posteriorem, qui est vltimus modus, qui in hac materia tradi possit. Pro hoc autem modo, sicut etiam omni tempore, quo durat electio, requiritur tranquillitas animæ, quoniam tempore turbationis non est locus electionis, cum scriptum sit Eccles. 2. Ne festines in tempore obductionis. Quare qui hanc tranquillitatem in se non sentiret, satius esset vt progrediatur in meditationibus, donec tempestas deferueat, & redeat serenitas, quoniam dum turbida est aqua, nihil in ea perspicitur potest. Supposita ergo hac tranquillitate, proponenda sunt ex vna parte commoda, ex altera parte incommoda prouenientia ex ea re, de qua agitur,

igitur, & singula bene æstimanda, & examinanda, vt videatur quænam præponderent. Tantum illud obseruandum, & actuandum hic, quod supra attigimus, nempe has rationes, quæ ad deliberationem adhibentur, debere omnes proficisci ex illo principio diuini obsequij, nec admittendos esse in hac consultatione respectus humanos, aut terrenas cogitationes. Notandum est etiam quod hic tertius modus non solum tunc adhibendus est, cum in secundo modo nihil conclusum est, sed etiam si facta sit electio, confert ad eam magis confirmandam & stabiliendam. Si enim anima certa esset, quod illa motio secundi modi esset à Deo, sine dubio nihil ei esset amplius requirendum, sed quia Angelus satanæ transfiguratur se aliquando in Angelum lucis, ideo hæc generalis regula esse debet; valde periculosum esse, cum homo vult se gubernare tantum per motus voluntatis, & sensus quosdam interiores, non adhibendo considerationem debitam. Et ideo probatio & examen fieri debet per lumen, quia vt dicit Apostolus, omne quod

manifestatur, lumen est. Hoc autem lumen post lumen fidei est etiam ipsa humana ratio, adiuta tamen, & illuminata lumine fidei, quæ ipsa quoque à Deo est, & non potest vnum repugnare alteri, quia necessarium est vt verum vero consonum sit. Itaque hoc etiam signum est spiritus mali, quando refugit hoc examen, quia amat tenebras, & non vult venire ad lucem, vt non arguantur opera eius. Hanc igitur ob causam hic modus eligendi securior est, quia ratio fide illuminata, & Ecclesiæ Catholicæ doctrina instructa, suo officio fungitur, & cum totas vires suas, & quicquid potest exponat in inquirenda Dei voluntate, fideliter facit quod in ipsa est. Si vero ad has rationes adiungatur etiam experientia, quam quis habeat suæ infirmitatis, vt manifeste sentiat salutem suam in sæculo exponi magno discrimini, non est dubium, quin securius etiam res procedat. Quòd si præterea rationes istæ confirmentur per aliqua signa secundi modi, quæ superius diximus, nempe pacis consolationis, aut gustus, tum vero anima maiorem

iorem etiam satisfactionem, & claritatem accipit.

Quæret aliquis, quid faciendum sit, si forte contingat, vt secundo tempore in aliquam rem inclinemur, tertio vero tempore in alteram ei contrariam, vel dissimilem. Respondemus, esse diligenter rem examinandam per regulas discernendi spiritus, & per rectam rationem, & æstimandum pondus rerum mouentium vtroque modo. Quòd si constaret clare, quòd ratio astipulatur electioni tertij temporis, securius est eam sequi, quia non est certum, an motio illa secundi temporis sit à Deo, & tunc maxime cum ratio aliud suadet. Contra vero si rationes, quæ tertio tempore mouent, essent debiles, motiones autem secundi temporis bene examinatæ iuxta regulas videntur esse à Deo, & recta ratio eis non repugnat, tota electio secundi temporis est præferenda. licet enim prius clare non constaret per eam de Dei voluntate, tamen rebus melius agitatis, & discussis, accedente rationis testimonio potest fieri vt constet.

RE-

RESTAT NVNC VLTIMVM, nempe tota praxis, & ordo proponendi electionem, & manuducendi eum, qui facit exercitia.

In primis igitur hoc valde notandum est, quod etiam supra indicauimus, iam tum ab initio huius secundæ hebdomadæ incipere disponi animam per meditationem illam de Regno Christi, quæ mentem erigit à terrenis & fluxis, ad Saluatoris imitationem desiderandam, quæ quidem dispositio alenda est semper deinceps in eo qui se exercet, excitando eum, & dirigendo ad id quod perfectius est, per reliquas meditationes, vt Natiuitatis, Circumcisionis, & alias, in quibus ita instruendus est, vt concipiat desiderium assimilandi se filio Dei, & præterea quam maximam possit erga eum gratitudinem, qui tanta nobis dedit, & tanta pro nobis fecit.

Deinde, quarto vel quinto die inchoantur meditationes electionis per illud exercitium pueri Iesu, cum remansit in templo, in quo, vt dicitur in libro exercitiorum, cœpit dare exemplum huius Euangelicæ perfectionis, quan-

quando patre putatiuo, & naturali matre relictis, voluit occupari in iis quæ æterni patris essent.

Igitur ad disponendam animam electioni faciendæ, post hanc meditationem datur primo exercitium duorum vexillorum, deinde eodem die meditatio de tribus hominum classibus, quæ ad hoc tendit, vt iuxta eas exercitans se examinet, & cognoscat affectum suum erga res mundanas, & si in prima, vel secunda classe se deprehenderit, conetur sibi vim facere, vt se transferat in tertiam.

Ad maiorem autem intelligentiam harum trium classium, notandum est hoc in omnibus supponi, modum illū, quo pecunia illa acquisita est, non esse illicitum, ita vt obliget ad restitutionem. Nam alioquin non posset homo indifferens esse ad eam retinendam, vel relinquendam; quod tamen dicitur in tertia classe. Est ergo hic modus, vt quando v. g. aliquis ex nimio studio lucri, vel ex aliquo alio affectu humano, & vitioso negociatur. Secundo notandum, primam & secundam classem ita
inter

inter se differre, quod vtraque habet, quidem voluntatem quandam infirmam, & remissam exuendi affectum ad rem illam, sed prima classis nulla unquam adhibet media, nec cogitat de mediis, secunda vero aliquid amplius facit, quia adhibet quidem aliqua media, sed quæ ipsi placent, nō autem iuxta Dei voluntatem, ac beneplacitum, & ideo videtur sibi parata omnia alia facere, præter illud, vt priuetur re illa quam amat. tertia porro ad hoc etiam parata est, si Deo ita placeat, idque tantum inquirat an placeat. Et sic patet totam hanc meditationem eo tendere, vt ostendat animæ quam turpe, & peruersum fit, si non solum exuere nolit inordinatas cupiditates, sed si velit quidem eas exuere, sed eo modo velit, quo ipsi libeat, & se non resignat in manibus Dei. Ex quo apparet illam esse voluntatem admodum debilem, quia vere vult, & non vult. Vnde quia res hæc tanti momenti est, præsertim ad disponendam animam electioni iam vicinæ, posset etiam exercitans ad maiorem claritatem, præter hanc, similitudinem
trium

trium mercatorum, effingere sibi alias similitudines eiusdem tenoris, vt v. g. si essent tres ægroti, qui sanari quidem omnes cupiunt, sed primus nolit adhibere medicinas vllas propter earum amaritudinem, nec abscissionem propter dolorem; secundus velit quidem adhibere, sed quas ipse probet, ac iudicet, non eas quæ aptæ sunt eius morbo, vt v. g. si nollet abstinere à vino, aut similibus. tertius denique se totum medico permittat, vt & dietam imperet, & vrat, & fecet ipsa etiam membra si opus sit.

Porro simul cum his duabus meditationibus, quas diximus, nêpe de duobus vexillis, & de tribus classibus, vel si ita melius videatur sequenti die, post meditationem de transitu Christi à Nazareth, & de eius baptismo, proponuntur exercitanti tres gradus humilitatis, vt, quemadmodum dicitur in libro Exercitiorum, toto die eos animo verset: simul tamen vnum, vel duo mysteria vitæ Christi eodem die, sicut in reliquis diebus, meditanda sunt. Nam hi tres modi non dantur pro certa hora

hora alicuius meditationis, cum non contineant nisi vnum punctum præcipuum, scilicet desiderium attingendi tertium illum gradū humilitatis, quod toto die mente reuoluendum est extra meditationem; immo etiam in meditatione opportuno tempore, adhibito triplici illo colloquio de vexillis, vt ibidem dicitur.

His peractis accedendum iam propius est ad electionem, & in primis declarandum præludium electionū, quod fere coincidit cum fundamento posito ante exercitia, & ideo, qui bene illud meditatus fuerit, nullam in hoc habebit difficultatem. Interim Instructor exploret voluntatem exercentis se, an habeat indifferentiam, de cuius necessitate supra locuti sumus, & si magis propendere ad imperfectiorem statum animaduernerit, explicet ei illud notabile, quod est in exercitiis post tres classes, vt scilicet qui sentit affectum repugnantem paupertati reali, petat à Deo, vt ipsum potius inclinet in illam partem. Cuius ratio est, quia virga incurua flectenda est in contrariam partem, vt
dein.

deinde manens in medio, fiat recta: quod præsertim locum habet in hac materia, cum illa pars sit securior, & hoc nihil impediat vel Dei voluntatem, vel libertatem nostram. Hoc ergo supposito, pergendum est in meditationibus mysteriorum Christi, quæ sunt in libro Exercitiorum, & simul vacandum electioni: ad quam dirigendam, dandi sunt tres illi modi recte eligendi voce vel scripto, vt magis videbitur Instru-ctori.

Electio autem ita peragenda est, non vt exercitans meditetur tres illos modos toto tēpore meditationis, sed post peractam vnamquamque meditationem, vel in aliqua eius parte, cum animus iam quietus est, tunc tempus proprium est agendi, & ratiocinandi circa rem propositam. Et ideo diligenter curandum est, vt meditationes, quemadmodum diximus, de Christi vita diligenter fiant suo tempore. Nam si quis omisis suis meditationibus vellet se totum dare cogitatioi de electione status, non bene faceret, idq; ei damnum afferret, quia per meditationes anima
cor-

corroboratur, & illuminatur, & eleuatur à terrenis, vnde fit aptior ad Dei voluntatem, & cognoscendam, & amplectendam, & ad superanda omnia impedimenta; & contra, si cessaret à meditando, obscurior fieret, & infirmior. Quare, vt dictum est, dandum est suum tempus meditationi diuinarum rerum, quæ pro varietate mysteriorum occurrunt, & suum deinde tempus electioni, ne si anima tota occupetur in hoc negotio, hæc vna cogitatio exsugatur, & exhauriat quodammodo succum & floré deuotionis, & ita reddatur languidior.

Quod si adhuc magis in particulari queratur, quomodo hoc faciendum sit; dicendum, quod si in secundo modo eligendi versetur, debet qui deliberat, sine vlla sua ratiocinatione, aut discursu adhibito, dum facit meditationem, aut colloquia, & in summa dum constitutus est ante Deum, proponere oculis mentis suæ viam consiliorum, & obseruare an sentiat in anima sua motus aliquos cōsolationis, aut desolationis. Deinde proponere sibi *nam mandatorū*, & hoc idē circa eam obseruare. Nec est ad

ad

ad hoc necessaria particularis meditatio, vt paulo ante dictum est, sed sufficit hoc facere dum versatur in meditationibus, & orationibus consuetis. Et hoc idem faciat extra tempus meditationis proponendo hoc modo dicto, & obseruando motus prædictos; nihil discurrendo per se, sed tantum audiendo vocem Domini, & se ad eam audiendam, & ad motum illum accipiendum disponendo quantum poterit; maxime renouando sæpe resignationem, & desiderium cognoscendi diuinum beneplacitum, & hoc semper curando, vt cesset omnis propria voluntas, aut inclinatio. Cum autem venerit Instructor, exigat ab eo rationem huiusmodi motionum, & si boni vel mali spiritus signa deprehendat, vtatur regulis de discernendis spiritibus, sed iis præcipue, quæ secundæ hebdomadæ conueniunt, & declaret ei, quantum satis esse iudicabit ad ipsum dirigendum, vel erigendum si opus fuerit. Et si bene procedere hac via videbit, alia meditatione proposita hortetur, vt eandem viam teneat circa electionem pro-

propositam, vt experiatur an durent eadem motiones, an alia contraria succedant. quod si contraria occurrerint, conetur discernere per prædictas regulas, quæ sint bonæ, quæ malæ. Si hoc modo secundi temporis non conficitur electio, quia qui exercetur nullam notatu dignam motionem in se sentit, vel sentit in vtramque partem, adhibendi sunt modi tertij temporis, prior, & posterior, qui ei declarandi erunt, vt cum priori modo aliquid constituerit, idem deinde expendat posteriori, & si idem resultet ex vtroque, id bonum signum est bonæ electionis. Hoc autem tertio tempore poterit dari vna tantum meditatio ex iis, quæ secunda hebdomada proponuntur cum sua repetitione, vt reliquum tempus impendatur electioni, idque videtur innui in libro Exercitiorum per exemplum cōtemplationis baptismi, quæ ponitur quinta die. Quanquam cum hoc non præcipiatur, credi potest, quod permittitur Instructori, vtynam vel duas in die det meditationes, vt viderit exercitanti magis profuturum, pro difficultate
quam

quam sentiat, & prout indigeat tempore ad faciendam hanc discussionem. Monendus etiam erit, vt notet scripto rationes, quæ se offerunt pro vtraque parte, idque seorsim. Nam rationes omnes cuiusque partis simul collectæ magis veritatem ostendunt, & maiorem vim habent ad mouendum. Has vero cum Instructore conferre debet, vt ab eo melius dirigi possit.

Porro illud etiam cauendum Instructori, ne in hoc negotio per se tam difficili, & laborioso nimis obruat exercitantem, nec semper eum stimulet, & fatiget; quin potius sinendus est aliquando respirare, ne semper affligatur, aut absorbeatur tristitia, aut tædio, & desperatione abiiciat seipsum, quod tunc maxime metuendum est, cum præter propriam infirmitatem, & repugnantiam carnis, accedunt etiam dæmonum impugnationes. difficile est enim releuare eiusmodi cor, cum semel conciderit. Immo vero, etiamsi quis cerneretur minus prompte respondere diuinæ voluntati, nec se vincere, vt deberet, sustinendus tamen patienter esset, &

F

ex-

expectandum, vt paulatim, & quasi pedetentim superet obices illi oppositos; & in hoc etiam imitandus mos diuinae bonitatis, cui cooperamur, quæ omnia suauiter disponit, & longanimitè expectat animæ moras in veniendo ad eum.

Denique hoc etiam aduertendum, quicquid eliget secundo, vel tertio tempore, ne votum vllum emittat, vt dicitur annotat. decimaquarta, & præsertim in secundo tempore. Sæpe enim in illo calore, vel consolatione fiunt vota, quæ deinde displicent: & hoc præsertim seruandum cum iis, qui natura sunt feruenti & præcipiti, vel parum stabili. Sed tamen si electio facta esset maturo consilio, vt cum magna claritate, & iudiciis haud obscuris diuinæ vocationis, præsertim si ætas, aut natura hominis non esset suspecta, & hic suam electionem voto firmare cuperet, vt se melius muniret contra oppugnationes carnis, & mundi, & Satanæ, non potest Instructor nec debet eius deuotionem impedire, sicut nec ad id vlla ratione impellere.

Vlti-

Vltimum est in hac electione id, quod in libello exercitiorum ponitur in vltimo puncto, vt homo post conclusam electionem, ad orationem se conferat. Quo tempore si senserit, mentem suam confirmari in electione iam facta, sentiendo in se motiones aliquas, vel illustrationes desuper immissas, ita vt Deus approbare videatur, quod factum est, & promittere vires ad exequendum, id est optimū indicium, & haberi debet tāquam sigillum totius electionis. Si vero motiones, vel affectus, vel illustrationes intellectus eiusmodi essent, quæ infirmarent electionem factam, & examinatae iuxta regulas suprapositas, viderentur à malo spiritu, vel saltem essent dubiæ, non est mutanda electio. Si autem clare appareret esse à bono spiritu, signum est discursum non fuisse bonum, & electionem denuo faciendam. Quod si in hac oratione nihil in vtramuis partem notabile accideret, nec in affectu, nec in intellectu, & voluntas eligentis in suo proposito perseuerat, non est electio indubium reuocanda, sed ita putandum.

est voluisse Deum per discursum rationis voluntatem suam inueniri.

Cæterum illud quoque interdum contingere solet, vt exercitans hallucinetur in electione facienda, & licet Deus illum vocet ad vitam perfectiorem, ipse tamen vel propter dæmonis deceptionem, vel propter propriam infirmitatem imperfectiorem eligat, idque à Spiritu sancto esse putet, nec ab eo dimoueri possit. Tunc igitur prudentiæ est, vt Instructor non multum reluctetur, quod frustra faceret, sed neque ex altera parte confirmet electionem factam, ac potius ostendat sibi non valde satisfacisse, sed sperare quod progressu temporis Dominus ei clarius indicabit voluntatem suam, & sic eum relinquat aliquantum dubium, & incertum de tali electione, deinde etiam instruat quomodo disponere se debeat, ne aditum claudat diuinæ luci. Sæpe enim experientia monstrauit, quosdam, qui in ipso conflictu exercitiorum succubuerant, deinde extra exercitia commodius veritatem agnouisse, idque ex eiusdem principiis, quæ hauserant in ipsis
exer-

exercitiis; siue quia dæmon acrius oppugnat in illo articulo electionis; siue quod natura ipsa, præsertim in iis qui timidiores sunt & pusillanimes, vt in illa quasi agonia quodammodo opprimitur & suffocatur, ita cū deinde quodammodo respirat, est melius disposita ad ratiocinandum, & percipiendum lumen Dei; siue denique, quia experientia deinde cognouerunt, se non eam vitam posse in sæculo tenere, quam fortasse in exercitiis vel ipsi sibi finxerant, vel eis dæmon persuaferat.

De iis qui iam statum habent.

CAPVT XVI.

POST TRACTATIONEM de electione ponitur à nostro Patre methodus quædam de emendatione, seu reformatione vitæ: quæ doctrina maximi momenti est pro iis, qui iam sunt in statu immutabili, vel saltem quos Deus non vocat ad mutationem status. Per hanc enim reformationem tolluntur multi abusus, qui etiamsi non sint peccata, saltem sunt origo multorum